

Fremtidens Lolland tager form

Budgetforlig 2022

Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Din Stemme og Lokallisten Lolland har den 4. oktober 2021 indgået forlig om budget 2022 og overslagsårene.

Byrådet har i mange år arbejdet målrettet for at bringe Lolland ind på en ny og bedre retning. Lolland står nu et sted, hvor der ikke alene er positive tendenser på mange områder, men også et sted hvor chancen er der for at gribe disse muligheder og skabe en ny og bedre fremtid for Lolland.

Fire begivenheder har i 2021 især sat deres præg på Lolland:

- Femernbyggeriets formelle og fysiske opstart
- Covid-19
- Udligningsreformen
- Grøn omstilling har for alvor fået momentum

Lolland oplever i øjeblikket en vækst, investeringslyst og optimisme, der ikke er set i mange år.

Femernbyggeriet er i fuld gang, og sætter sit præg på alle dele af kommunens liv. Og med principbeslutningen om permanentgørelse af produktionsanlægget er perspektiverne kun blevet større.

Covid-19 er blevet håndteret forbilledligt af både kommunens borgere og af kommunens ansatte. Oven i det har nedlukningen givet øget opmærksomhed på de kvaliteter landdistrikterne og kysterne tilbyder til både turister og tilflyttere. Det har været med til at skubbe på en allerede positiv udvikling.

Mulighederne på Lolland står lige nu i kø med investeringer i Nakskov 2030, hotelbyggeri i Rødbyhavn, boligprojekter undervejs i flere af byerne, succes med start af international folkeskole, grøn gasledning, etablering af stenlager og grønne virksomheder på vej til Nakskov – blot for at nævne nogle enkelte eksempler.

Budget 2022 handler i høj grad om at sætte en retning for de kommende års udvikling. Både i form af konkrete projekter, der peger ind i fremtiden, men i lige så høj grad om at skabe en ramme, hvor det nye byråd i de kommende år kan forme og forstærke de linjer, der lægges for fremtidens Lolland.

Arbejdet med budget 2022 har vist, at Byrådets kritik af udligningsreformen var berettiget. Kun et særtilskud på 120 mio. kr. gør, at der overhovedet kan lægges et ansvarligt budget for det kommende år. For årene efter kan der allerede nu forudses indtægtstab som følge af udligningssystemet. Kommunens økonomi er altså fortsat ikke i strukturel balance.

Der vil i de kommende måneder blive forhandlet med Indenrigsministeriet om en langsigtet løsning, der med tilskud og adgang til finansiering, kan sikre Lolland mulighed

for både at have en service på niveau med andre kommuner og at gribe muligheden for at udnytte det udviklingspotentiale, som de kommende år rummer.

Der er enighed om, at udligningssystemets manglende håndtering af Lollands udfordringer ikke må få os til at gå på kompromis med den udviklingsdagsorden, der er sat for fremtidens Lolland.

Partierne er endvidere enige om, at et bærende princip i budget 2022 er at fastholde det kendte serviceniveau i kommunen. På alle budgetområder har et særligt fokus derfor været at sikre tilstrækkelig finansiering til fastholdelse af det nuværende serviceniveau.

Service og velfærd

Service og velfærd er den suverænt vigtigste opgave for Lolland kommune. Med budgetforliget fastholdes det aktuelle serviceniveau samlet set, og der er afsat ressourcer til at imødegå de konstaterede udgiftspres på især arbejdsmarkedsområdet.

Lolland Kommunes service har gennem årene været genstand for utallige analyser udarbejdet af kommunen selv, af ministerier og af uafhængige forskere. Alle disse analyser konkluderer, at Lolland Kommune på alle de store serviceområder leverer en service på, eller tæt på, det niveau man kan forvente i andre kommuner. Analyserne viser endvidere, at Lolland Kommunes serviceproduktion er særdeles effektiv. Vi får helt generelt meget for pengene.

Med andre ord er det trods økonomiske udfordringer hidtil lykkedes at opretholde et serviceniveau, der tåler sammenligning med de fleste andre kommuner. Med de økonomiske vilkår, der med udligningssystemet er givet kommunen, bliver det en kæmpe udfordring at fastholde et sammenligneligt serviceniveau i fremtiden.

Vækst og udvikling på Lolland

Med budget 2022 fortsættes den udvikling, der har være i gang i de sidste to år. Initiativerne bygger oven på byrådets landsigtede udviklingsplan, der har defineret de seneste års prioriteringer på Lolland. Blandt fyrtårnsinitiativerne i 2022 er:

Grøn omstilling

Lolland kommune kan og vil bidrage til den globale og nationale klima- og miljødagsorden. Med det øgede nationale fokus på grøn omstilling er Lollands satsning mere aktuel end nogensinde.

Fokus er på at omsætte den grønne dagsorden til vækst og arbejdspladser på Lolland. Der er allerede taget væsentlige skridt med beslutningen om etablering af en grøn gasledning, stenlager i Rødby og fortsat udbygning af bæredygtige energikilder, ligesom der arbejdes med etablering af biogasanlæg i Abed som en vigtig del af kommunens PtX strategi.

I sammenhæng med den grønne gasledning og biogasanlæg er der allerede nu energivirksomheder og investorer, der viser interesse for at etablere produktionsanlæg for andre vedvarende energiprodukter såsom brint, etanol og ammoniak.

Helt konkret arbejdes der med to virksomhedsetableringer i Nakskov afledt af den grønne infrastruktur. Samtidig afsættes midler til et anlæg til at forsyne skibe i Nakskov Havn med strøm, når de ligger ved kaj.

Vild natur: Kommunale arealer, der er bortforpagtet, og ikke reserveret til andre formål søges tilbageført til natur i takt med at forpagtningsaftalerne udløber. Lolland kommune vil endvidere ved bortforpagtning prioritere sprøjtefri afgrøder.

Miljøundersøgelse på baneterræn i Rødbyhavn: Der tages initiativ til at få foretaget en undersøgelse af mulig forurening af baneterrænet.

Højvandsport i Nakskov Fjord: Klimaforandringer udgør en stadig større trussel mod Lollands kyster. Og særligt Nakskov Fjord og by er udsat for oversvømmelsesrisiko. Derfor arbejdes der frem mod 2024/2025 på etableringen af en højvandsport i Nakskov Fjord til beskyttelse af byen. Den forventede udgift er 250 mio. kr. hvis fordeling skal afklares mellem finansieringskilder som nationale puljer, forsikringselskaber, EU, lodsejere og kommunen.

Femern

I takt med at produktionsanlægget bliver bygget og fuldt bemandet i 2022 vil fokus være på arbejdsmarkeds- og boligområdet. Endvidere vil beslutning om den endelige udformning af forlandet ved Rødbyhavn, samt drift og ejerskab af samme komme i fokus. Under forudsætning af at en tilfredsstillende aftale kan opnås, vil Lolland Kommune tilbyde at overtage drift og ejerskab fra Femern a/s med henblik på at kunne styre turismeudviklingen i området.

Et særligt fokus vil være udmøntningen af trafikaftalens principbeslutning om permanentgørelse af produktionsanlægget. I kølvandet på denne beslutning kommer en lang række både praktiske, miljømæssige og udviklingspolitiske forhold, der skal afklares. Lolland Kommune vil arbejde konstruktivt for en permanentgørelse, hvor grønne løsninger er en integreret del af den fortsatte drift. En særlig opmærksomhed for Lolland kommune, er at den fortsatte drift ikke skal baseres på grundvandsforsyning.

Byer og bosætning

En anden positiv udvikling i 2021 har været efterspørgslen efter nye moderne boliger, især i hovedbyerne. Der arbejdes konkret med etablering af attraktive ejer- og lejeboliger i både Maribo og Nakskov. Herunder også seniorbofællesskaber i begge byer. Der arbejdes målrettet på, at flere af disse projekter har byggestart i 2022, og at der i fremtiden ikke blot rives udtjente boliger ned, men at der også bygges til fremtiden.

Den målrettede indsats for at reducere den overflødige del af boligmassen viser positive resultater og fortsætter med uformindsket styrke i 2022.

I 2022 vil der omsider blive gennemført nedrivning af de udtjente bygninger i Havnegade 3-9 i Nakskov og der arbejdes med en samlet plan for etablering af attraktive boliger i området. Irma/Faktabygning i Maribo nedrives og i samarbejde med bygherre etableres

begrønning og parkering i området bag det nye byggeri. Begge projekter sker i samarbejde med eksterne parter og som en del af den samlede udvikling i de to byer.

Der er endvidere afsat midler til byudvikling i Rødby i samarbejde med lokale kræfter, ligesom Nakskov 2030 fortsætter med realisering af projekter på havnen, på Hestehovedet og i bymidten. Konkret vil der i 2022 bl.a. blive arbejdet med havnepromenade på Sydkajen, Axeltorv og Havnebygningen.

Turisme

Turismen har i de seneste år været i positiv udvikling på Lolland, og både turisters og investorers interesse for Lolland har været stigende. Der er forventet byggestart på Hages Hotel i Rødbyhavn i 2021, fredningen af naturområdet ved Lidsø Gods er under vejs, og når der samtidig er flere hotel- og sommerhusprojekter undervejs langs især Sydkysten, vil 2022 for alvor vise vejen for fremtidens turisme på Lolland.

Ud over de store turismeområder langs Sydkysten, har 2021 også vist en forstærket interesse for de unikke tilbud man som turist kan få på Lollands øer og i småhavne, landsbyer og landdistrikter. For at understøtte den positive udvikling fremskyndes en række renoveringer og opdatering af havnefaciliteter i de små havne, så de fremstår indbydende for både lokale og tilrejsende brugere. Det drejer sig om renovering i Dybvig, Femø, Vesterby og Kragenæs. Endvidere vil Femøs vente- og toiletforhold blive vurderet i 2022, med henblik på eventuel modernisering i 2023.

Sydvest 2030

I 2021 har forligskredsen valgt at sætte særligt fokus på de muligheder som Femern og turisme giver for Sydvest. Der iværksættes derfor en helhedsplan for hele den lollandske sydvest, der skal identificere muligheder for vækst og beskæftigelse knyttet til områdets stedbundne kvaliteter i kombination med de muligheder, der tegner sig med Femernprojektet og en styrket turisme.

I den kommende kommuneplan afsættes større udviklingsarealer i Rødbyhavnområdet, så området er klar til den forventede udvikling frem mod åbningen af Femernforbindelsen. I budget 2022 afsættes endvidere 0,5 mio. kr. til forundersøgelser af en opgradering af vejnettet langs Lollands Sydvest, så infrastrukturen understøtter den forventede udvikling fra Rødbyhavn og vestover.

Fritids- og kulturområdet

Byrådet besluttede i august 2020, at der skal arbejdes med fire landsbyklynger i Lolland Kommune. Initiativet er en udløber af masterplanarbejdet, men skal også ses i perspektiv af opgaverne med sundhed på tværs.

Ved etableringen af Landsbyklynger understøtter kommunen, at der også udenfor de større byer bevares muligheden for et aktivt og indholdsrigt liv. Der er etableret landsbyklynger på Nordvest- og Midtjylland, og arbejdes med yderligere to klynger i den øvrige geografi.

Arbejdet er forankret i Plan og Udviklingsstrategien, Kultur- og Fritidspolitikken og Masterplan for Kultur- og Fritidsfaciliteter. Centralt i arbejdet er at sikre aktiv deltagelse og inddragelse, også i landdistrikterne, med omdrejningspunkt i de eksisterende faciliteter og ved fremme af samarbejde mellem de aktive i klyngesamarbejderne.

Der er udarbejdet strategiske indsatser, der sikrer at de kulturelle begivenheder kan udvikle sig over flere år og målrettet de unge. Dette er en del af udviklingsstrategiens fokus på en stærk næste generation.

Der er etableret et ungeråd, og arbejdet med udmøntningen af ungestrategien vil fortsætte i de kommende år for at sikre, at kommunen får stærkere unge i dialog, i uddannelse og i blivende job.

Sundhed på Tværs: Den politiske styregruppe "Sundhed på Tværs" afslutter sit arbejde med udgangen af valgperioden. Styregruppen har haft to formål: (1) at skabe synlighed omkring en række prioriterede indsatser, der bidrager til at øge folkesundheden, og (2) at understøtte kontakter, netværk og partnerskaber mellem aktører, der arbejder for sunde fællesskaber. Styregruppen har inden for otte temaer omprioriteret og målrettet en række sundhedsfaglige indsatser på tværs af kommunes sektorer. Der er i perioden ansat en brobygger med fokus på sundhedsfremme samt en frivillighedskoordinator på det sociale område.

Sundheds- og ældreområdet

Lolland kommune er kommet godt igennem Corona-krisen, men håndteringen af pandemien har krævet mange kræfter på ældre- og sundhedsområdet. Da udvalget samtidig har skulle håndtere budgetmæssige udfordringer i driften, er de fleste udviklingsaktiviteter blevet udskudt til 2022.

I takt med åbningen af samfundet har udvalget genoptaget arbejdet med den ældrepolitik, som blev vedtaget i 2020. De strategiske udfordringer er uændrede. De handler primært om, at ældre bliver mere plejekrævende, at sektoren mangler sundhedsfagligt uddannet personale samt en fortsat opgaveflytning af mere komplekse sundhedsfaglige opgaver fra regionen til kommunen. Samtidig er det tydeligt, at borgernes ønsker til seniorlivet forandrer sig. Det er derfor afgørende at gentænke og fokusere indsatserne, sådan at der også i fremtiden kan fastholdes et værdigt serviceniveau og sikres den nødvendige faglighed til at løse opgaverne.

Tilpasning af servicestrukturen

Udvalget besluttede primo 2020 et kommissorium for revidering af masterplan for tilpasning og udvikling af pleje- og ældreboliger. På plejeboligområdet er der udarbejdet flere analyser, der kan danne grundlag for en ny struktur. Udvalget har besluttet, at det videre arbejde afventer kommunalvalget, så der i 2022 skal arbejdes videre med forslag til fremtidig struktur på plejeboligområdet.

Tomgangsleje er fortsat en stor udgiftspost, så arbejdet med at nedrive og justere antallet af ældreboliger fortsætter. Det søges at købe Svanebjergcentret i Bandholm for

restgælden med henblik på anvendelse til andre formål eller videresalg. Der afsættes 15,0 mio. kr. til opkøb. Der er ikke afsat midler til nedrivning. Der vil ved køb være en årlig huslejesbesparelse på 1,46 mio. kr.

Udvikling af ældre- og sygeplejen

Den økonomiske genopretningsplan for de decentrale enheder i ældreplejen har sikret budgetoverholdelse i 2021.

I 2022 fokuseres der på tre målsætninger. For det første genoptages fokus på prioriterede velfærdsteknologiske løsninger som virtuel pleje og virtuel rehabilitering. I samarbejde med Region Sjælland vil der desuden være fokus på implementering af TeleKol samt udvikling af eHospitalet. For det andet prioriteres arbejdet med faglig udvikling og optimering af akutpladserne. Den sidste strategiske målsætning prioriterer udvikling af et tættere samarbejde med de praktiserende læger, herunder etablering af plejehjemslæger, implementering af dosispakket medicin, mm.

Sygeplejen har været både fagligt og økonomisk presset i 2021 – en udvikling der kun bliver forstærket med opgaveflytning fra regionen. Der bliver ultimo 2021 igangsat en analyse af sygeplejen, og udvalget skal i 2022 drøfte mulige tiltag for at styrke sygeplejen i Lolland Kommune.

Byrådet afsatte i budget 2021 en fast udviklingspulje på ældreområdet på 3,6 mio. kr. I 2021 har udvalget disponeret ca. 2,65 mio. kr. til etablering af nyt nødkaldsanlæg (1,8 mio. kr.), ansættelse af læge til palliation (0,25 mio. kr. årligt) samt fastholdelse og videreudvikling af et centralt depot for værnemidler (0,6 mio. kr. årligt). Det betyder, at der i 2022 er 2,75 mio. kr., som udvalget kan anvende til udmøntning af ældrepolitikken.

I forlængelse af arbejdet med en masterplan for kommunes plejecentre, har udvalget igangsat et arbejde, hvor demensvenligheden på plejecentrene løbende forbedres. Med relativt beskedne greb og midler, kan de nuværende centre optimeres, således at de udgør en bedre ramme som bolig for den demente ældre og samtidig understøtter plejen af borgere med demens. Der afsættes en pulje på 0,5 mio. kr. til dette formål.

Fra 2022 prioriteres at også hjemmeboende ældre der er visiteret, modtager rengøring hver 14. dag. Der afsættes 2,3 mio. kr. årligt til dette.

Socialområdet

Socialområdet er tilført 4 mio. kr. for at imødekomme stigende aktivitet i 2022, men ellers fastholdes den stramme udgiftsstyring.

Udvalget har prioriteret at styrke patientsikkerheden inden for psykiatri- og handicapområdet. Derfor ansættes der en tværgående sundhedsfaglig kvalitetskoordinator på psykiatri- og handicapområdet.

Børne og skoleområdet

Børne- og Skoleudvalget har siden 2016 arbejdet med at virkeliggøre byrådets vision om en stærk næste generation. Med afsæt i den nyeste plan- og udviklingsstrategi fra 2019 har udvalget udviklet en ny sammenhængende politik med tilhørende strategier, der skal udmønte politikken i praksis. En ny skole- og dagtilbudsstruktur samt tilpasning af såvel specialundervisningstilbuddene og støttetilbuddene til de mindre børn har skabt et stærkt fundament under den videre udvikling af velfærden til vores børn, unge og familier.

Udvalgets fyrtårne Social omstilling og Specialundervisningsstrategi har således et tydeligt ophæng på de politisk vedtagne strategier og udmøntes via de indsatser, som skoler, dagtilbud og tværfaglige samarbejdspartner leverer i hverdagen.

Børne- og Skoleudvalgets særlige fyrtårn International skole er en kilde til glæde og stolthed. Skolen er et unikt tilbud til både udenlandske tilflyttere og herboende lolliker, og skolen har formået at tiltrække elever og skabe massiv positiv omtale af Lolland både lokalt og ude i verden. Der er afsat budget til en kapacitet på 100 børn, og det bør i 2022 undersøges, hvilke muligheder der er økonomisk, lokalemæssigt osv. for evt. at udvide kapaciteten over tid.

Børnetallet i dagtilbud og skoler falder fortsat, og i budgettet for 2022 er der foretaget en rimelig tilpasning, der på den ene side sikrer, at enhedsudgifterne ikke løber løbsk og på den anden side fastholder et fornuftigt sikkerhedsnet under alle skoler og dagtilbud. Forligspartierne er enige om at det i 2022 sker med 5/12 virkning, så ændringer følger skoleårets øvrige planlægning. Både i skoler og dagtilbud er der tilført nationale puljemidler, der styrker tilbuddenes mulighed for at skabe stærke læringsmiljøer for alle – også de børn, der har behov for en forebyggende indsats.

Tidlig indsatsstrategien og Specialundervisningsstrategien lægger vægt på, at kommunens almentilbud skal være i stand til at tilvejebringe et godt læringsmiljø for flere børn. Der er en væsentlig opgave i at fortsætte udviklingen af tilbuddene gennem fokus på bl.a. faglig ledelse, kompetenceudvikling og kulturforandring.

Børne- og skoleudvalget har fra 2022 prioriteret midler til fortsættelse af værktøjet Familiedialog, der er grundstenen i det tidlige forebyggende arbejde i almentilbuddene. Det indebærer en konkret forventning til skoler, institutioner og tværfaglige samarbejdspartnere om at nå i mål med implementeringen af Familiedialog og de roller og opgaver, der knytter sig hertil.

De fysiske rammer spiller også en stor rolle i udviklingen af tidssvarende læringsmiljøer. Efter flere år med nødvendig prioritering af anlæg, står vi med et vedligeholdelsesmæssigt efterslæb i vores bygninger. Det er vi nødt til at gøre noget ved. I vores dagtilbud er der desuden et efterslæb på fornyelse af legeredskaber, legetøj og læringsmaterialer. Det skal vi i gang med, så vores institutioner kommer til at fremstå mere imødekommende, tidssvarende og læringsparate. Der afsættes 2 mio. kr. til moderne legeredskaber til dagtilbudsområdet.

Der afsættes 30 mio. kr. til opførelse af en ny moderne børnehave i Nakskov. 10 mio. kr. i 2022, og de resterende 20 mio. kr. i 2023. Børn- og skoleudvalget vil i det kommende år stå i spidsen for placering og projektering af den nye institution.

Et nyt udvalg kan se frem til, at der i 2022 er planlagt en midtvejsevaluering af specialundervisnings-området, ligesom der i den kommende valgperiode skal samles op på erfaringerne med landsbyordninger. I 2022 igangsættes desuden en analyse af 0-2 årsområdet, der skal komme med anbefalinger til den videre udvikling af tilbuddene til de små børn. Partierne omkring budgetaftalen har noteret at både forældre og ansatte på specialundervisningsområdet har udtrykt betydelig bekymring for kvalitet og økonomi. Børn- og skoleudvalget tager allerede i 2021 initiativ til at sikre stabil drift og økonomi på området.

Der reserveres 1 mio. kr. i Børne- og skoleudvalgets budget til en fremtidig boligsocial indsats. Finansieringen sker i givet fald ved delvis anvendelse af den udgiftsreduktion på 4,1 mio. kr., der er opstået ved lavere udgifter til privatskoleelever. Børne- og skoleudvalget fastlægger den fremtidige indsats efter dialog med boligorganisationerne.

Brobygning mellem skole og erhverv. Fælles projekt med Vordingborg og Guldborgsund kommuner fortsætter til bevillingsudløb medio 2022. Frem til dette vil Børn- og skoleudvalget vurdere den aktuelle indsatsvifte, og herunder tage stilling til om Lolland kommune skal have mere fokus på at iværksætte praktiske forløb i mellem elever og erhvervslivet i de sidste år af elevernes grundskoleforløb.

Gratis frokost i dagtilbud: Børn og skoleudvalget undersøger muligheden for at tilbyde gratis frokost til alle børn i dagtilbud, herunder den afledte økonomi af en sådan beslutning. Udvalget vil i den forbindelse gå i dialog med dagtilbudsområdet og forældrebestyrelserne.

Social- og arbejdsmarkedsområdet

Beskæftigelsen på Lolland har – ligesom i landets øvrige kommuner – været hårdt ramt af Covid-19. I første halvdel af 2021 betød det flere borgere på offentlig forsørgelse og forventning om et merforbrug på overførslerne på omkring 22 mio. kr.

Men i takt med genåbningen af samfundet har vi kunnet glæde os over en øget beskæftigelse, og det betyder at der er meget positive forventninger til beskæftigelsen i 2022. Antallet af helårspersoner på offentlig forsørgelse forventes således at være 340 lavere i 2022 end i 2021, og det skyldes både effekten af genåbningen og af Femernprojektet.

Samtidig med de gode beskæftigelsesmuligheder ser vi en fortsat flytning af borgere fra midlertidige forsørgelsesydelse til varige ydelser som seniorpension, førtidspension og den nye ret til tidlig pension, dvs. den såkaldte Arnepension. Tilbagetrækningsreformen medvirker også til, at antallet af borgere på førtidspension stiger.

Det er en udfordring for det samlede arbejdskraftudbud, at flere borgere kommer på passiv, varig forsørgelse, og Jobcentret har – sammen med den fremskudte indsats Femern Agency – en stor opgave i at hjælpe områdets virksomheder med at rekruttere den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft.

Finansieringen af retten til tidlig pension kommer til at koste Lolland Kommune ca. 7 mio. kr. i bloktilskud over de kommende år. Første delaftale om finansiering henter penge til pensionen ved at ændre indsatsen overfor unge på uddannelseshjælp, og alene denne delaftale koster Lolland Kommune 2 mio. kr. Derfor er budgettet til beskæftigelsesindsatsen reduceret med 2 mio. kr.

Det er vigtigt at understrege, at den aktive beskæftigelsesindsats må og skal fortsætte, så alle muligheder for praktik og opkvalificering udnyttes. Vi skal blive ved med at investere i kommunens borgere, så de kommer tættere på job og et liv i selvforsørgelse. Mulighederne på arbejdsmarkedet har aldrig været bedre.

Social- og arbejdsmarkedsudvalget har i hele valgperioden arbejdet målrettet med at omstille og tilpasse tilbudsviften til borgere, der har behov for en social indsats for at komme tættere på arbejdsmarkedet. Med afsæt i en analyse, der blev gennemført i 2018, er der lavet justeringer af en række af vores tilbud, ligesom der er udviklet nye tilbud med fokus på en tidlig og forebyggende indsats. Rådgivningscafé, økonomisk rådgivning, akuttelefon, gratis psykologhjælp til unge samt ikke mindst en opskalering af misbrugsområdet skal sikre, at flere borgere får den nødvendige støtte tidligt – inden de sociale problemer vokser sig for store.

Det gælder også de unge, der skal mødes med en løsningsfokuseret tilgang, hvad enten de er i målgruppen for et forberedende tilbud eller har behov for en særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse.

Social- og arbejdsmarkedsudvalget har via fyrtårnet Ungeindsatsen arbejdet grundigt med at målrette tilbuddene til de unge, samtidig med at lovgivningen er ændret og nye uddannelsesstilbud som fx FGU er kommet til. Kommunens eget tilbud Ung Lolland, der blev etableret i 2017, er gradvist blevet omstillet til en ny virkelighed. Næste skridt på den rejse bliver et tættere samarbejde med Kompetencecenter Krogsbølle om at udvikle de unges kompetencer, så de kan blive klar til fx en virksomhedspraktik.

Der er således skabt en entydig struktur, hvor Den Kommunale Ungeindsats, myndighedsfunktion (UU) og kontaktpersoner ligger i Børne- og Skoleudvalgets ressortområde og tilbuddene til de unge, der i stigende grad bliver erhvervsrettede, hører under Jobcentret og dermed Social- og Arbejdsmarkedsudvalget. Den struktur skal have mulighed for at konsolidere sig. Ungeindsatsen bør genbesøges af det nye byråd i forhold til indhold, målsætninger og resultatkrav.

Øvrige initiativer⁷

Nedbringelse af sygefravær: Lolland kommune iværksatte i 2015 en stor kampagne for at nedbringe sygefraværet, hvilket førte til at kommunen gik fra at have et af landets højeste sygefravær til at have det laveste fravær i Østdanmark. I Indenrigsministeriets benchmark har Lolland fortsat et af landets laveste fravær, når der tages højde for baggrundsvilkår. På FOA området er Lolland kommune blandt de 20%, der afskediger færrest. Forligspartierne er enige om, at der i 2022 skal ske en opfølgning på indsatsen for at reducere sygefraværet. Herunder drøftes om der skal tages nye initiativer.

Nedbringelse af opsparing i visse boligafdelinger: I forbindelse med den boligpolitiske dialog med de almene boligselskaber sættes fokus på afdelinger med meget store reserver, med henblik på at disse nedbringes.

Nattog på Lollandsbanen i weekender: Muligheden for natafgange mellem 03.00 og 04.00 mellem Nykøbing F og Nakskov afsøges med Guldborgsund kommune og Region Sjælland. Udgiften vurderes at være 260.000 kr. der søges fordelt mellem interessenterne. Der afsættes et rammebeløb på 100.000 kr. til det videre forløb.

Trafiksikring af skoleveje: Foranlediget af den tragiske ulykke på Skelstrupvej afsættes yderligere 1,0 mio. kr. om året til sikring af skoleveje, startende med Skelstrupvej. Udmøntning sker i udvalget for teknik og miljø.

Borgerrådgiver og whistleblower: Lolland kommune har søgt puljemidler til at finansiere en Borgerrådgiver, der skal medvirke til at øge borgernes retssikkerhed og i særlig grad bidrager til, at forbedre sagsforløbet for særligt udsatte borgergrupper. Såfremt borgerrådgiveren ikke kan finansieres fuldt ved eksterne tilskud vil restfinansieringen ske som tillægsbevilling. Samtidig afsættes der 0,1 mio. kr. til den lovpligtige whistleblower-ordning.

Budgetforlig

Budgetændringer i 2022 og overslagsår

	2021	2022	2023	2024	2025
Drift		4.400	200	200	200
Udvikling af detailhandel i købstæderne		600	0	0	0
Borgerrådgiver og whistleblower		100	100	100	100
Rengøring hver 14. dag ældreområdet		2.300	2.300	2.300	2.300
Børn og skole: Demografiregulering		1.600	0	0	0
Børn og skole: HOT-projekt, vedrørende overvægtige børn		300	300	300	300
Børn og skole: Faldende antal privatskoleelever		-4.100	-4.100	-4.100	-4.100
Børn og skole: Boligsocial indsats		1.000	1.000	1.000	1.000
Udviklingspulje på demensområdet		500	500	500	500
Dagtilbud: Legeredskaber, læringsmaterialer m.v.		2.000	0	0	0
Natog på Lollandsbanen i weekenden		100	100	100	100
Anlæg	23.600	41.900	30.200	1.000	1.000
Byudvikling i Maribo omkring Irmagrund	6.000	0	0	0	0
Byudvikling Rødby	2.600	0	0	0	0
Forundersøgelse af Sydkaj		500	0	0	0
Ny børnehave i Nakskov		10.000	20.000	0	0
Havnestrøm til skibsfart i Nakskov havn		0	3.000	0	0
Følgearbejder Lolland forsyning		2.000	0	0	0
Følgearbejder på NCC kontrakt		2.000	0	0	0
Bygningsvedligeholdelse		5.000	0	0	0
Renovering af småhavne		6.200	6.200	0	0
Vejomlægning kaj 8		3.500	0	0	0
Dybvig lystbådehavn		6.500	0	0	0
Rødbyhavn erhvervshavn, Søpavillonvej og renovering		1.300	0	0	0
Nakskov havn (PL 3,4,7)		2.400	0	0	0
Kultur og fritid: Nakskov svømmehal		1.500	0	0	0
Trafiksikring af skoleveje		1.000	1.000	1.000	1.000
Køb af Svanehøjcentret i Bandholm	15.000	0	0	0	0
Lånoptagelse		-19.900	-9.200	0	0
Kassepåvirkning i budgetforliget		26.400	21.200	1.200	1.200
Ændring af likvide aktiver i budgetforslaget		-74.667	101.706	140.637	331.228
Samlet ændring af likvide aktiver		-48.267	122.906	141.837	332.428

Lolland Kommune den 4. oktober 2021

Holger Schou Rasmussen
Socialdemokratiet

Vibeke Grave
Socialdemokratiet

Tine Vinther Clausen
Venstre

Eric Steffensen
Dansk Folkeparti

Lars Christiansen
Socialistisk Folkeparti

Henning Alfred Rasmussen
Din Stemme

Leo Christensen
Lokallisten Lolland